

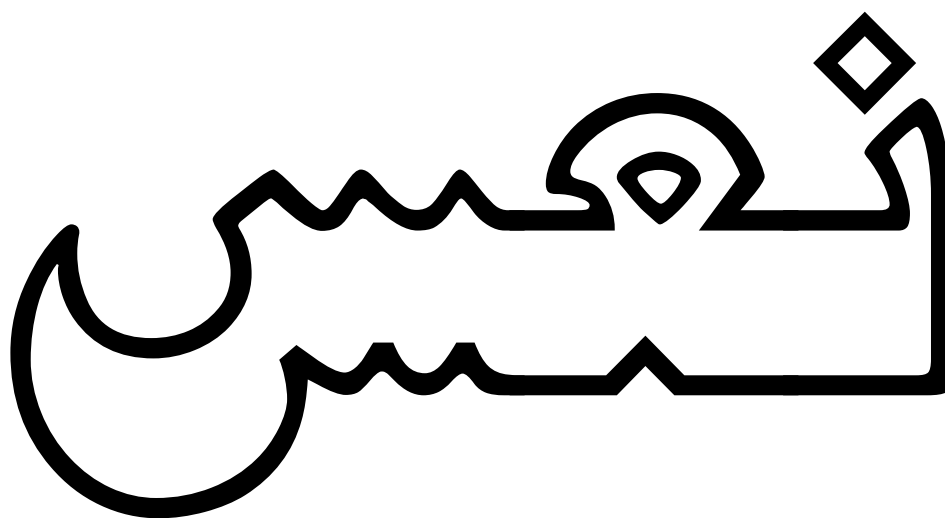

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۶۹۶

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۶۹۶، «نعس» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «نعس» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «نعس» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۶۹۶
ریشه	نعس
تعداد تکرار	۲
تعداد مشتقات	۲
تعداد ریشه مرتبط	۴۴

فهرست مشتقات

۱. التَّعَاسُ (۱)   ۲. نُعَاساً (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. الله (۴)	۱۰. بیت (۱)	۱۹. سمو (۱)	۲۸. غشو (۲)	۳۷. کلل (۱)
۲. اله (۴)	۱۱. ثبت (۱)	۲۰. شطن (۱)	۲۹. غشی (۲)	۳۸. کون (۲)
۳. امر (۳)	۱۲. جهل (۱)	۲۱. شیء (۲)	۳۰. غمم (۱)	۳۹. محص (۱)
۴. امن (۲)	۱۳. حقق (۱)	۲۲. صدر (۲)	۳۱. غیر (۱)	۴۰. موه (۱)
۵. انن (۱)	۱۴. خفی (۱)	۲۳. ضجع (۱)	۳۲. قتل (۲)	۴۱. نزل (۲)
۶. بنو (۱)	۱۵. ذات (۱)	۲۴. طهر (۱)	۳۳. قدم (۱)	۴۲. نفس (۲)
۷. برز (۱)	۱۶. ذهب (۱)	۲۵. طوف (۲)	۳۴. قلب (۲)	۴۳. همم (۱)
۸. بعد (۱)	۱۷. ربط (۱)	۲۶. ظنن (۲)	۳۵. قول (۴)	۴۴. وله (۴)
۹. بلو (۱)	۱۸. رجز (۱)	۲۷. علم (۱)	۳۶. کتب (۱)	

فهرست آیات

۱. { آل عمران - ۱۵ } ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أُمَّتًا نُّعَاسًا يَّعْنَى طَائِفَةً مِّنكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ ؕ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ ؕ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَئِلَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
۲. { الأنفال - ۱۱ } إِذْ يُعَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أُمَّتًا مِّنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم رَجَزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ